

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 8T/15/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519010353
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladimír Gurka
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8519010353.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa, samosudcom Mgr. Vladimírom Gurkom na hlavnom pojednávaní dňa 1.7.2020 v Starej Ľubovni v trestnej veci proti obž. S. H. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona takto

rozhodol:

Obžalovaný S. H., nar. X.X.XXXX v N. Y., trvale bytom Y. XXXX/XX, N. Y.,

je vinný, že

ako otec mal. O. H., nar. X.X.XXXX, bytom X. XX, okr. N. Y., ktorý je v osobnej starostlivosti matky S. H., trvale bytom X. XX, okr. N. Y., v mieste trvalého bydliska a na iných miestach v období od januára 2019 až doposiaľ si neplnil pravidelne a v stanovenej výške svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu mal. synovi O. H., hoci mu táto vyplýva priamo zo zákona o rodine, ako aj z rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 4P/114/2010 zo dňa 7.7.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.7.2010 a ktorým bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu mal. O. H. mesačne sumou 100,- eur, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa S. H., a to aj napriek tomu, že vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti na výživu mal. dieťaťa prispievať mohol, čím mu za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom voči mal. dieťaťu v sume najmenej 1 450,- eur,

t e d a

najmenej tri mesiace v období dvoch rokov si neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného,

č í m s p á c h a l

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.12.2019.

Z a t o m u s ú d u k l a d á :

Podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.12.2019, za použitia § 38 ods. 2 Trestného zákona, pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 psím. I/ Trestného zákona a pri nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Trestného zákona, trest odňatia slobody na 3 (tri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona súd výkon uloženého trestu odňatia slobody obžalovanému podmienične odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona súd určuje obžalovanému skúšobnú dobu na 15 (pätnásť) mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona súd ukladá obžalovanému povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zaplatil zameškané výživné.

o d ō v o d n e n i e :

1. Prokurátor Okresnej prokuratúry v Starej Ľubovi podal na obžalovaného S. H. obžalobu pre skutok, ktorý je uvedený v obžalobe, teda že obžalovaný si ako otec mal. O. H. neplnil svoju vyživovaciu povinnosť od januára 2019 až do podania obžaloby. Právne bol tento skutok kvalifikovaný prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.

2. Za účelom náležitého zistenia skutkového stavu, právneho posúdenia veci, ustálenia otázky viny obžalovaného a rozhodnutia o sankcii ako následku za protiprávne konanie obžalovaného súd vykonal dokazovanie na hlavných pojednávaniach, a to výsluchom obžalovaného a zástupcu maloletého poškodeného - S. H., listinnými dôkazmi, a to záznamom o podaní vysvetlenia z č.l. 62 - 63 spisu, rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/114/2020 z č.l. 64 - 66 spisu, potvrdením o návšteve školy z č.l. 67 spisu, oznámením o narodení z č.l. 68 spisu, rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5To/28/2014 z č.l. 70 - 73 spisu, lustráciou zo Sociálnej poisťovne z č.l. 79 spisu, správou z Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor živnostenského podnikania z č.l. 80 spisu, správou z Okresného úradu Stará Ľubovňa, odbor katastrálny z č.l. 81 spisu, správou z ÚPSVaR v Starej Ľubovi z č.l. 83 - 84 spisu, správou z Daňového úradu Stará Ľubovňa z č.l. 86 spisu, prehľadom platieb výživného z č.l. 87 spisu, príjmovými pokladničnými dokladmi z č.l. 88 spisu, listinami predloženými obžalovaným na hlavných pojednávaniach, a to poštovým poukazom, Smlouvou o provedení díla, zmluvou o dielo č. 113/20/K zo dňa 18.3.2020, výpoveďou zmluvy o dielo 113/20/K zo dňa 26.3.2020, faktúrou č. 1/20 z 26.3.2020, listinou označenou ako opravená faktúra zo dňa 2.4.2020, potvrdeniami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa (ďalej aj „ÚPSVaR“) predloženými zákonnou zástupkyňou mal. poškodeného, správou Mestského úradu Stará Ľubovňa, lustráciami v databáze súdov, v Generálnej prokuratúre SR, odpisom z registra trestov, lustráciou v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov a registri právnických osôb.

3. Obžalovaný na pojednávaniach uviedol, že z toho, že nezaplatil výživné, sa cíti vinný, ale z morálnej stránky sa necíti byť vinný, pretože rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4P/114/2010 je právoplatný pre všetky strany a syna od apríla 2019 videl iba dvakrát. Keďže obžalovaný neodpovedal na všetky otázky kladené v zmysle § 257 ods. 5 Tr. poriadku kladne, súd neprijal jeho vyhlásenie, že je vinný zo skutku, ktorý je mu kladený za vinu a vykonal dokazovanie. Obžalovaný ďalej uviedol, že nepopiera to, že neplatil výživné. Hlavným dôvodom bolo, že exmanželka rozsudok sp. zn. 4P/114/2010 absolútne nedodržiava. To je asi najhlavnejší dôvod neplatenia výživného. Popísal tiež, ako mu nie je umožnený styk so synom. K majetkovým pomerom uviedol, že je nemajetný. V čase, keď pracoval ako zámočník, čo bolo do konca januára 2020, bol jeho príjem okolo 900 - 1000 eur v čistom, čo však záležalo od odpracovaných hodín. Ako zámočník pracoval 3 roky. Od 1.2.2020 je bez práce, pričom na pojednávaní dňa 10.2.2020 uviedol, že má uzavretú zmluvu na výkon práce v Nemecku, kde chce nastúpiť. Ako dôkaz predložil Smluvu o provedení díla. K svojim pomerom uviedol, že žije s priateľkou v Starej Ľubovni, mimo miesta trvalého bydliska. Otcovi prispieva 300 eur mesačne z dôvodu, že spláca dlh, ktorý má voči otcovi. Jeho ďalšie výdavky sú spojené s platením exekútorov a všeličoho iného. Nevedel uviesť presné sumy, ale výška dlhov sa pohybuje niekde okolo 20 000 eur. Vzhľadom na to, že nie je schopný splácať splátky, aké požadujú rôzne spoločnosti, tak im platí len toľko, čo je schopný platiť, ale vďaka tomu jeho dlh stále narastá. Na výživné okrem mesiaca september 2019 neuhradil žiadnu sumu, synovi zakúpil diely na motorku vo výške asi 160 eur. Od januára 2019 bol so synom jeden deň v apríli 2019 a asi pol dňa, keď sme boli po diely na motorku, čo bolo asi septembri alebo októbri 2019. Na prvom pojednávaní uviedol, že má nevyplatené nejaké faktúry, po ktorých výplate by bol schopný uhradiť dlžné výživné do 30 dní od prvého pojednávania. Na druhom hlavnom pojednávaní obžalovaný uviedol, že žiadne výživné nezaplatil, pretože nemohol vycestovať do práce do Nemecka na základe zmluvy, ktorú predložil a musel ju zrušiť, pretože mu Sociálna poisťovňa zamietla vydať formulár A1, ktorý bol potrebný k tejto zmluve. Našiel si preto prácu mimo EÚ, kde nebol potrebný formulár A1. Táto zmluva bola od 5.2.2020 na prácu do Švajčiarska, kde aj vycestoval, no bohužiaľ túto musel ukončiť okolo 25.2.2020, pretože tam bola veľmi veľká jazyková bariéra, aj keď mu bolo povedané, že nemčinu tam nebude tak potrebovať. Vo Švajčiarsku zarobil 141 švajčiarskych frankov, všetky náklady si tam však hradil sám. Potom sa vrátil, nastúpil do spol. EUROKOV s.r.o. v Orlove, kde k 26.3.2020 musel ukončiť pracovný pomer v súvislosti so šírením corona vírusu. Za prácu v tejto spoločnosti mu bolo vyplatených 374 eur. Odvtedy je bez práce a nepoberá žiadne dávky, pretože údajne nespadá do žiadnej kategórie na vyplácanie nejakých

dávok. Z faktúr, ktoré spomínal na prvom pojednávaní a po uhradení ktorých chcel uhradiť dlžné výživné, mu bola vyplatená suma vyše 300 eur. Keď bol vo Švajčiarsku, jeho priateľka dala jeho synovi 30 eur. On synovi nedal žiadne peniaze, dal mu materiálne veci, ako napr. karburátor na motorku, záhradné náradie, pílk, sekery. Opakovane poukázal na to, že sa snažil nájsť si prácu, ale kvôli corona kríze nebol úspešný. Keby ho neživila priateľka, možno by bol už po smrti. Na záver uviedol, že ho to mrzí a chcel by to čím skôr vyrovnať, akonáhle si nájde prácu, čo je však v súčasnej dobe veľmi ťažké.

4. Zákonná zástupkyňa mal. poškodeného na pojednávaniach uviedla, že obžalovaný má dávať na ich syna 100 eur, a to na základe rozsudku súdu, ktoré jej nedáva. Dňa 31.1.2019 zaslal 150 eur za december 2018 a január 2019. Za február zaplatil výživné 100 eur, za marec nedal nič, v apríli dal 100 eur a potom poslal 4.10.2019 výživné za september 100 eur. To je všetko. Požiadala o náhradné výživné a náhradné výživné dostala v decembri 2019 a v novembri za 4 mesiace vo výške 400 eur, teda spolu 500 eur. Maloletý O. netrpel počas neplatenia výživného núdzou. Peniaze obžalovaný synovi nedáva, ak, tak mu peniaze dáva dedo. Dedo mu kúpil bicykel, na Vianoce mu kúpil autíčko na ovládanie, kúpil mu botasky, tepláky, stravu mu platí dedo. K prispievaniu na výživné iným spôsobom uviedla, že syn mal motorku, ktorú mu obžalovaný pomohol opraviť. Syn bol s obžalovaným po diely na motorku, podľa jej odhadu však za tieto zaplatil max. 50 eur. A raz dal synovi v aute jedno euro. Inak sa o neho nezaujíma a nestará. A keď volá synovi na mobil, tak syn sa s ním nechce rozprávať. Každý víkend ho posielala k otcovi, ale syn nechce ísť, lebo sa u neho nudí a na záhradku ku nemu chodiť nebude a že má iné záľuby. Súhlasila s návrhom obžalovaného, že vyrovná dlžné výživné v celej výške do 30 dní od prvého pojednávania. Na druhom pojednávaní uviedla, že od posledného pojednávania obžalovaný doposiaľ neuhradil žiadne výživné. V súčasnosti poberá náhradné výživné od ÚPSVaR. Na záver poznamenala, že syn od septembra začne navštevovať strednú školu, s čím budú súvisieť zvýšené výdavky.

5. Súd po zhodnotení všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný, tento napĺňa všetky znaky prečinu zanedbania povinnej výživy a spáchal ich obžalovaný, ktorý je trestne zodpovedný.

6. V zmysle § 62 ods. 1 zákona o rodine je plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Povinnosť zabezpečiť deťom výživu teda vyplýva priamo zo zákona o rodine. Každý z rodičov je pritom povinný bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa (§ 62 ods. 3 zákona o rodine) a výživné na mal. deti má prednosť pred inými výdavkami rodičov (§ 62 ods. 5 zákona o rodine). V prípade, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného (§ 65 ods. 1 zákona o rodine).

7. Je nepochybné, že vzhľadom na vek maloletého syna obžalovaného jeho vyživovacia povinnosť trvá. Vzhľadom na to, že obžalovaný nežije s matkou jeho mal. syna, vyživovacia povinnosť obžalovaného bola určená rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 4P/114/2010 zo dňa 7.7.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.7.2010 a ktorým bol obžalovaný zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu mal. O. H. mesačne sumou 100,- eur, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa S. H..

8. Z vykonaného dokazovania, najmä z výpovede zákonného zástupcu mal. poškodeného, čo v konečnom dôsledku potvrdil aj obžalovaný, mal súd preukázané, že od januára 2019 platil obžalovaný výživné nepravidelne, prípadne ho neplatil vôbec. V januári 2019 uhradil výživné iba vo výške 50 eur, ďalej uhradil výživné v plnej výške za mesiace február, apríl a september 2019. Za celý rok 2019 až do vyhlásenia rozsudku vo veci samej, teda do 1.7.2020, uhradil výživné iba vo výške 350 eur. Z uvedeného vyplýva, že obžalovaný od januára 2019 do konca júna 2020 neuhradil výživné za 14 celých mesiacov a polovicu výživného za január 2019. Zákonnej zástupkyňi mal. poškodeného začal ÚPSVaR v Starej Ľubovni vyplácať náhradné výživné, a to v roku 2019 vo výške 600 eur (jún až september, november a december 2019 po 100 eur) a v roku 2020 vo výške 700 eur (od januára do júla 2020 po 100 eur každý mesiac). Samotný obžalovaný vo svojich výpovediach potvrdil, že výživné neplatil a toto nekompenzoval nijako inak (okrem zakúpenia dielov na motorku, ktorých výšku však súd nemal preukázanú a poskytnutia nejakého náradia, pri ktorom však nie je zrejmé, či išlo o trvalé alebo dočasné poskytnutie).

9. Trestného činu zanedbania povinnej výživy v zmysle § 207 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31.12.2019, ktorý je v danom prípade potrebné aplikovať, sa dopustí ten, najmenej tri mesiace v období dvoch rokov si neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného. Pre naplnenie tohto trestného činu teda stačí neplatenie výživného 3 mesiace, pričom nemusí ísť o neplatenie tri mesiace po sebe, stačí neplatenie v rôznych troch mesiacoch počas dvoch rokov. V danom prípade je nepochybné, že obžalovaný ku dňu vyhlásenia rozsudku neuhradil výživné za celých 14 mesiacov a za polovicu jedného mesiaca.

10. Obžalovaný svoju obranu postavil jednak na tom, že neplatením výživného chcel exmanželku donútiť, aby mu umožnila stýkať sa so synom a tiež tým, že nemá prostriedky na úhradu celého dlhu, v súčasnosti z dôvodu, že je bez práce kvôli corona kríze.

11. K neplateniu výživného ako prostriedku na donútenie druhého rodiča mal. dieťaťa k splneniu určitých jeho povinností súd udáva, že na splnenie povinnosti vyplývajúcej z rozhodnutia súdu slúžia iné právne prostriedky (napr. výkon rozhodnutia). Je neakceptovateľné, aby splnenie určitej povinnosti bolo vynucované porušovaním povinností druhej strany, zvlášť pri maloletých deťoch tým, že jeden z rodičov neplatí výživné. To platí rovnako aj v prípade, ak skutočne jeden z rodičov neumožňoval styk s mal. dieťaťom druhému rodičovi.

12. K obrane obžalovaného spočívajúcej v tom, že momentálne nie je schopný uhradiť dlžné výživné naraz, pričom momentálne je bez práce a napriek jeho snahe sa mu nepodarilo prácu zabezpečiť súd udáva, že do konca januára 2020 mal obžalovaný prácu, pričom podľa jeho vyjadrení zarobil v čistom okolo 900 - 1 000 eur mesačne. Z takéhoto príjmu bolo podľa názoru súdu možné uhrádzať výživné vo výške 100 eur mesačne. K dlhom, ktoré obžalovaný spomínal a ktoré má splácať, súd poukazuje na § 62 ods. 5 zákona o rodine, teda že výživné na mal. dieťa má prednosť pred inými výdavkami rodiča. Ani dlhy obžalovaného nemôžu byť preto argumentom pre neplatenie výživného. Aj keď v súčasnosti skutočne môže byť problém s nájdením si práce, pričom súd mal preukázané z listín predložených obžalovaným, že tento sa snaží nájsť si prácu, je potrebné poukázať na to, že už do času, kedy obžalovaný ešte pracoval, t.j. do konca januára 2020, naplnil už svojím konaním objektívnu stránku prečinu zanedbania povinnej výživy, keď do konca januára 2020 neuhradil výživné za 8 a pol mesiaca, teda nepochybne viac ako 3 mesiace. Už počas prípravného konania obžalovaný vedel o tom, že je stíhaný za neplatenie výživného, pričom v tom čase jeho dlh bol podstatne nižší ako v čase vyhlásenia rozsudku. Napriek tomu dlh na výživnom nezačal splácať, ani nezačal platiť bežné výživné, aj keď v tom čase ešte pracoval. Obžalovaný na prvom pojednávaní dňa 10.2.2020 žiadal poskytnúť lehotu 30 dní na úhradu dlžného výživného. Napriek tomu, že druhé pojednávanie sa kvôli pandémie corona vírusu konalo až dňa 1.7.2020, teda po takmer 5 mesiacoch, obžalovaný neuhradil ani časť výživného, či už bežného alebo dlžného. Obžalovaný pritom neuhrádzal ani minimálne výživné, ktoré je povinný uhrádzať každý rodič bez ohľadu na jeho pomery, teda aj v prípade, ak nemá príjem. Z príjmu obžalovaného dosahovaného za 3 roky, kedy vykonával zámočníka, pritom mohlo byť a podľa názoru súdu aj bolo v schopnostiach obžalovaného vytvoriť si aj určité finančné rezervy pre horšie časy, z ktorého by bol schopný uhradiť aj výživné. Obranu obžalovaného preto súd nepovažoval za dôvodnú.

13. Súd konanie obžalovaného posúdil po právnej stránke ako pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona účinného odo 31.12.2019. Ako už bolo vyššie uvedené, z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že obžalovaný sa dopustil konania napĺňajúceho objektívnu stránku tohto prečinu, keď neplatil výživné minimálne 3 mesiace v období od januára 2019 do konca júna 2020. Konanie obžalovaného smerovalo k porušeniu objektu chráneného uvedeným prečinom, teda k porušeniu záujmu na zabezpečení výživy oprávnenej osobe podľa zákona o rodine. Obžalovaný bol v čase skutku trestne zodpovedným subjektom, pričom po subjektívnej stránke konal v priamom úmysle.

14. Pri rozhodnutí o druhu a výmere trestu súd vychádzal zo zásad upravených v § 34 ods. 4 Tr. zákona. Následkom konania obžalovaného nebola núdza mal. dieťaťa, jeho syna, neplatením však nepochybne exmanželke sťažil starostlivosť o jeho syna. Obžalovaný sa ku skutku priznal a oľutoval ho, čo súd vyhodnotil ako poľahčujúcu okolnosť. Súd nezistil u obžalovaného žiadnu priťažujúcu okolnosť. Zo správania obžalovaného je možno vyvodit', že má snahu nájsť si prácu a prezentoval úmysel uhradiť dlžné výživné čím skôr, aj keď prakticky počas celého trestného stíhania k tomu nepristúpil napriek tomu, že minimálne do konca januára 2020 mal k tomu aj dostatok finančných prostriedkov. Zohľadniac všetky tieto skutočnosti súd dospel k záveru, že trest odňatia slobody pri spodnej hranici trestnej sadzby

upravenej v § 207 ods. 1 Trestného zákona v trvaní 3 mesiacov s podmiennečným odkladom jeho výkonu na dobu 15 mesiacov je postačujúci tak na ochranu spoločnosti, ako aj na nápravu obžalovaného. Zároveň súd uložil obžalovanému v zmysle § 50 ods. 2 Trestného zákona povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zaplatil zameškané výživné.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na Okresnom súde Stará Ľubovňa do 15 dní od oznámenia tohto rozsudku. Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takejto osoby, oznámením je až doručenie rozsudku. Ak sa rozsudok oznamuje tak obžalovanému, ako aj jeho obhajcovi a zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie. Odvolanie má odkladný účinok.

Ak Trestný poriadok neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť a) prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku,

b) obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka, okrem výroku o vine v rozsahu, v ktorom súd prijal jeho vyhlásenie, že je vinný alebo vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe,

c) poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody,

d) zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci.

Osoba oprávnená podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môže ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.

V neprospech obžalovaného môže rozsudok napadnúť odvolaním prokurátor; len čo do povinnosti na náhradu škody má toto právo aj poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody. V prospech obžalovaného môžu rozsudok odvolaním napadnúť okrem obžalovaného a prokurátora i príbuzní obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh. Prokurátor môže tak urobiť i proti vôli obžalovaného. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môže i proti vôli obžalovaného za neho v jeho prospech odvolanie podať aj jeho zákonný zástupca alebo jeho obhajca.

Iným osobám uvedeným v § 308 ods. 2 okrem prokurátora sa končí lehota tým istým dňom ako obžalovanému.